

Blik op... inheemse bevolkingsgroepen

De olie- en gasprojecten van **Shell** in Canada; de bauxietmijn van **Vedanta** in het Indiase Orissa; de staalfabrieken van **Jindal Steel** in Andhra Pradesh (India); de biobrandstofgewassen van **Shell** in Brazilië. Het zijn maar een paar projecten waar interessante ontwikkelingskansen op problemen stuiten door de aanwezigheid van de inheemse bevolking. Die inheemse groepen kennen veelal een lange geschiedenis van onderdrukking en marginalisering en hebben doorgaans een speciale band met de grond en de aanwezige middelen. Over de hele wereld verzet de inheemse bevolking zich steeds vaker met hand en tand tegen industriële expansie. Bedrijven worden daardoor gedwongen rekening te houden met de unieke behoeften en rechten van deze bevolkingsgroepen. Doen ze dat niet, dan kunnen ze reputatieschade oplopen en te maken krijgen met vertragingen of zelfs intrekking van vergunningen.

Perspectief van de belegger

Om meer inzicht te krijgen in de specifieke uitdagingen waarvoor mijnbouwbedrijven staan in gebieden waarin inheemse bevolkingsgroepen leven, heeft F&C in samenwerking met de International Council on Mining & Metals een workshop voor olie- en mijnbouwmaatschappijen georganiseerd. Hierin zijn ook de implicaties voor beleggers meegenomen. De workshop werd bijgewoond door vertegenwoordigers van 18 belangrijke ondernemingen en diverse beleggingsinstellingen en boog zich over vraagstukken als:

- Effectieve contactstrategieën.
- Rekening houden met de rechten en behoeften van de inheemse bevolkingsgroepen bij projectontwikkeling.
- Het delen van de voordelen van grondstoffenwinning.
- De afstemming van contacten met de inheemse bevolking op die van andere belanghebbenden in het algemeen en de regering van het gastland in het bijzonder.

In de discussie werd een aantal belangrijke valkuilen en mogelijke oplossingen gesignaleerd die de belegger in onze optiek zou moeten meenemen bij de beoordeling van het beleid en de beheersystemen voor de contacten met inheemse bevolkingsgroepen.

De belangrijkste aanbevelingen vatten we hier kort samen:

- Ondernemingen moeten zich inzetten voor langdurige banden met inheemse bevolkingsgroepen door langer de tijd te nemen voor een project en gebruik te maken van specialisten in de taal, geschiedenis en cultuur van de lokale bevolking.
- Ondernemingen tonen hun goede wil door vooraf al te investeren in onderhandelingsvaardigheden en het opzetten van de dialoog met de gemeenschap. Mogelijk stuit dit in eerste instantie op verzet binnen de onderneming, maar een dergelijke strategie kan beschuldigingen voorkomen dat de onderneming misbruik maakt van een onwetende of slecht opgeleide bevolking.
- Ondernemingen moeten bij de bepaling van de beste aanpak voor de gemeenschap rekening houden met specifieke lokale gevoeligheden. Die gevoeligheden beïnvloeden hoe, op welke manier en aan wie compensatie wordt uitgekeerd, welke ontwikkelprojecten op steun kunnen rekenen en wat er wordt gedaan om zeker te stellen dat de personen met wie wordt overlegd ook inderdaad de hele gemeenschap vertegenwoordigen.
- Ondernemingen moeten erop letten dat inheemse groepen niet door gebrek aan opleiding of andere historisch gegroeide factoren gemarginaliseerd of benadeeld worden. In overleg met de gemeenschap kan worden gekeken naar werkgelegenheid en opleiding waar de inheemse bevolking de voorkeur voor heeft.
- Ondernemingen moeten geloofwaardige partners kiezen die met de regering van het gastland samenwerken, om te voorkomen dat ze in de regio de rol van vervangende overheid op zich nemen. Via die samenwerkingsverbanden kan de onderneming zich sterk maken voor de behoeften van de lokale inheemse bevolking en zich inzetten voor verbetering van het welzijn van die groepen.

Vervolgstappen

F&C blijft ook in de toekomst actief in gesprek met grondstoffenwinnende bedrijven die hulpbronnen willen aanboren in gebieden waarin inheemse bevolkingsgroepen wonen, alsook met andere ondernemingen die zich met dit vraagstuk geconfronteerd zien. Van ondernemingen verwachten wij het volgende:

- Een duidelijk groepsbreed beleid waarin tegen de achtergrond van de zich verder ontwikkelende internationale juridische en best practice- context recht wordt gedaan aan het belang van inheemse bevolkingsgroepen en de gevolgen daarvan voor de bedrijfsactiviteiten.
- Duidelijke bewijzen dat eventuele inheemse groepen in kaart zijn (of worden) gebracht in de gebieden waarin de onderneming op dit moment actief is dan wel in de toekomst activiteiten wil gaan ontplooiën. Hierbij moeten de rechten en behoeften van deze groepen erkend worden en moet een actief beleid ontwikkeld worden voor een actieve dialoog.
- Ontwikkeling van systemen voor actieve contacten met inheemse bevolkingsgroepen, waarmee kan worden gezorgd voor instemming met een project en voor de voortgaande dialoog over de uitdagingen die er volgens het rapport liggen.
- Investering in goed opgeleide en gekwalificeerde deskundigen, die in eerste instantie de behoeften van de inheemse bevolkingsgroepen in kaart kunnen brengen maar ook het vervolgtraject verzorgen.
- Verslag uitbrengen over de contacten met de inheemse bevolkingsgroepen, inclusief de systemen en kaders voor de dialoog, alsmede over de eventuele successen of mislukkingen.

Wat zijn inheemse bevolkingsgroepen?

Inheemse bevolkingsgroepen worden gedefinieerd* als de afstammelingen van de prekoloniale bevolking in Noord- en Latijns-Amerika, Australië en Nieuw-Zeeland, alsook etnische minderheidsgroeperingen in Azië en Afrika. Belangrijke kenmerken van inheemse bevolkingsgroepen zijn:

- Een sterke band met een specifiek gebied.
- Aparte maatschappelijke, politieke en economische systemen; eigen taal, cultuur en (geloofs-)opvattingen.
- Herkomst niet-dominante delen van de maatschappij.
- Sterk gericht op behoud aparte identiteit.

* International Council on Mining & Metals, *Good Practice Guide: Indigenous Peoples and Mining*, oktober 2010